ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

Սպիտակի համայնքապետարանի համար

ԲԱԶՄԱՉԱՓ ԱՂՔԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՆԴԵՔՍ

Բազմաչափ աղքատության ազգային ինդեքսը (ԲԱԻ) երկրում աղքատությունը չափելու գործիք է, որը հարմարեցված է տարբեր երկրների յուրահատկություններին՝ կառուցված «Օքսֆորդի աղքատության և մարդկային զարգացման նախաձեռնության» մեթոդաբանության վրա: Այս ինդեքսն այլընտրանք է աղքատությունը չափելու ավանդական մոտեցմանը, որում աղքատությունը դիտարկվում է զուտ դրամական տեսանկյունից: Փոխարենը՝ աղքատությունը 5 չափականությունների տեսանկյունից դիտարկելը, ներառյալ՝ (1) հիմնարար կարիքներ, (2) բնակարանային պայմաններ, (3) կրթություն, (4) աշխատաշուկա, (5) առողջապահություն, թույլ է տալիս այն ըմբռնել առավել համապարփակ կերպով և լոկալ համատեքստի շրջանակներում:

Այս քաղաքականության առաջարկում ամփոփված են մի քանի հիմնական տվյալներ այն ցուցանիշների նկարագրական վերլուծությունից, որոնց դեպքում զրկանք կրելու մակարդակը Լոռու, Շիրակի և Տավուշի մարզերի բնակչության շրջանում կազմել է առնվազն 50%: Այս տվյալներին հաջորդում են քաղաքականության բարելավման կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ առաջարկներ:

Այս հրապարակումը պատրաստվել է Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ: Այստեղ ներկայացված բովանդակությունը ՀՌԿԿ-Հայաստան հիմնադրամի պատասխանատվությունն է, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական միության տեսակետները:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ԲԱԻ ոլորտներն՝ ըստ ցուցանիշների

Ընտրված 24 ցուցանիշների շարքում աղքատության մակարդակն ամենաբարձրն է արժանապատիվ կյանք, առողջ ջեռուցում, աշխատաշուկայի մասնակցություն և արժանապատիվ աշխատատեղ ցուցանիշների համար: *Զրկանք կրող ՏՏ-ների բաշխումը բոլոր երեք մարզերով.*

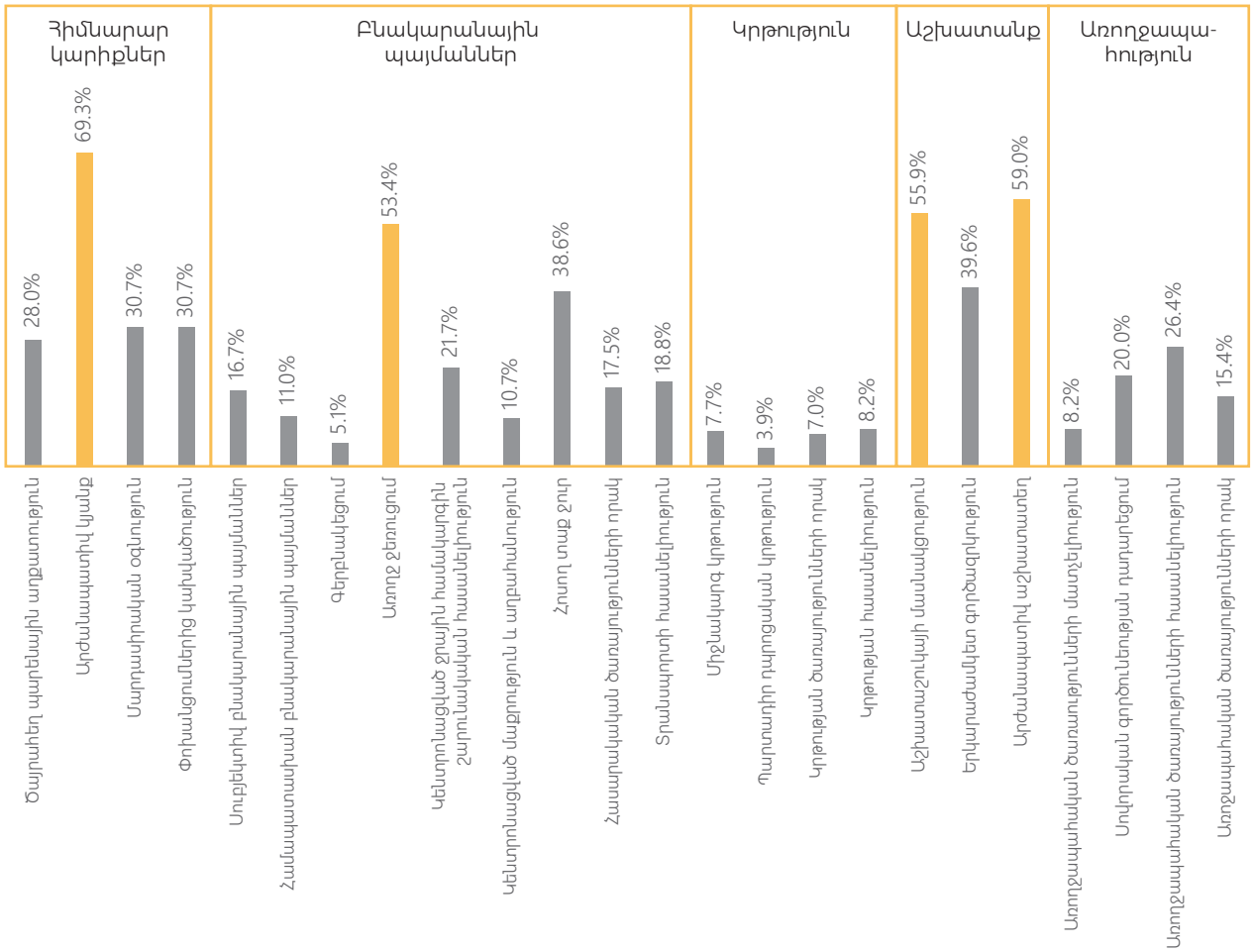

1. Առողջ սննդի սպառում

Լոռու, Շիրակի և Տավուշի մարզերում աղքատության վերաբերյալ մեր վերլուծությունը փաստում է այս մարզերում առողջ սննդի սպառման տեսանկյունից զրկվածության առնվազն 50%-ի մասին: Բնակչությանը տրվել է հետևյալ հետևյալ հարցը՝ *«Նախորդ 12 ամիսների ընթացքում գումարի կամ այլ միջոցների բացակայության պատճառով եղե՞լ է այնպիսի պահ, երբ Դուք կամ Ձեր ընտանիքի մյուս անդամները զգան հետևյալ պնդումներից որևէ մեկը»: Եթե հարցվողը պատասխանել է* ***ԱՅՈ*** *կետերից առնվազն մեկի համար, («անհանգստացել եք բավարար ուտելիք չունենալու համար», «ի վիճակի չեք եղել առողջ և սննդարար սնունդ ուտել», «միայն մի քանի տեսակի սննդամթերք եք կերել», «ստիպված եք եղել բաց թողնել ճաշը», «ավելի քիչ եք սնվել, քան կուզեիք», «անհանգստացել եք, որ ուտելիքը սպառվել է», «քաղցած եք եղել, սակայն չեք սնվել», «մի ամբողջ օր չեք սնվել»),* ապա տնային տնտեսությունը դիտարկվել է որպես զրկանք կրած:

Առողջ սնվելու առումով զրկվածության ամենաբարձր շեմը գրանցվել է Շիրակում՝ մարզային մակարդակով, և Սպիտակում ու Շիրակի գյուղերում՝ համայնքային մակարդակով:

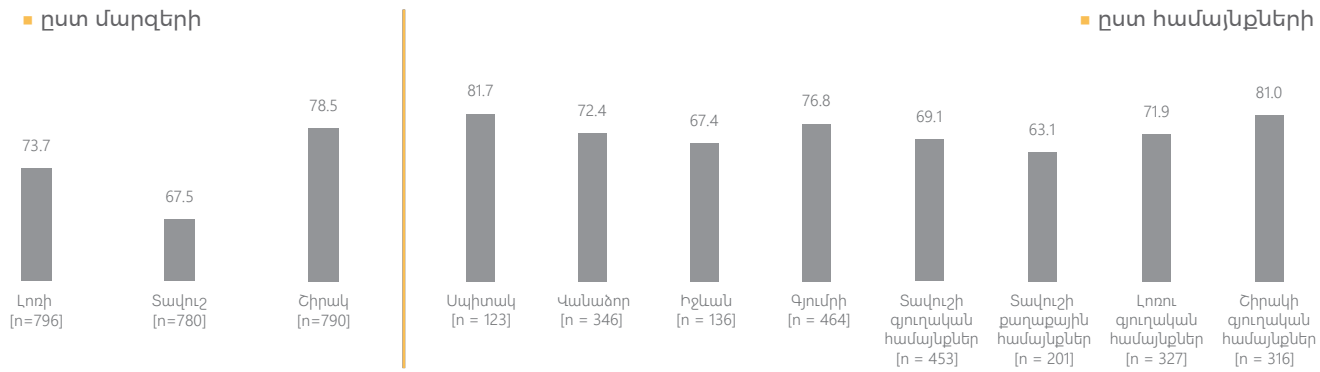

2. Սննդի հասանելիություն

Սննդի հասանելիությունը ուշադրություն գրավող խնդիր է: Ինչպես փաստում են հետազոտության տվյալները, ուսումնասիրված բոլոր համայնքներում հարցվածների ավելի քան 50%-ը չեն կարող իրենց թույլ տալ յուրաքանչյուր երկրորդ օրը սնվել մսով, հավով, ձկով (կամ համարժեք բուսական փոխարինիչներով՝ բուսակերների համար): Այսպիսի մարդկանց ամենաբարձր տոկոսը գրանցվել է Լոռիում, իսկ համայնքների մակարդակում այս հարցում առաջատարը Սպիտակն է: *Զրկանք կրող ՏՏ-ների բաշխումը ներկայացված է ստորև.*

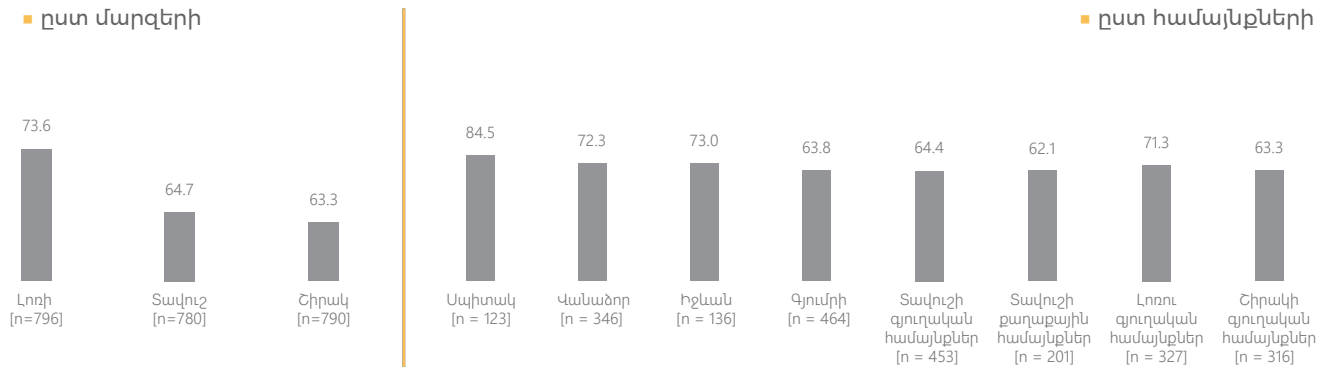

3. Մասնակցություն աշխատաշուկային

Հարցման ընթացքում դուրս են բերվել նաև աշխատաշուկային մասնակցությանն առնչվող խնդիրները: Այս ցուցանիշը բացահայտում է այն տնային տնտեսությունները, որտեղ աշխատունակ տարիքի անձանց (15-75) կեսից ավելին աշխատանք չունի: Տնային տնտեսությունները, որոնք չունեն աշխատունակ տարիքի անձ, չեն համարվել զրկանք կրած: Լոռիում և Շիրակում այս ցուցանիշով տնային տնտեսությունների ավելի քան 50%-ը զրկված է: Համայնքային մակարդակում 50%-ից բարձր զրկվածության ցուցանիշը գրանցվել է Սպիտակում (բոլոր համայնքներից ամենաբարձր ցուցանիշը), Վանաձորում և բոլոր երեք մարզերի գյուղական համայնքներում: *Զրկանք կրող ՏՏ-ների բաշխումը ներկայացված է ստորև.*

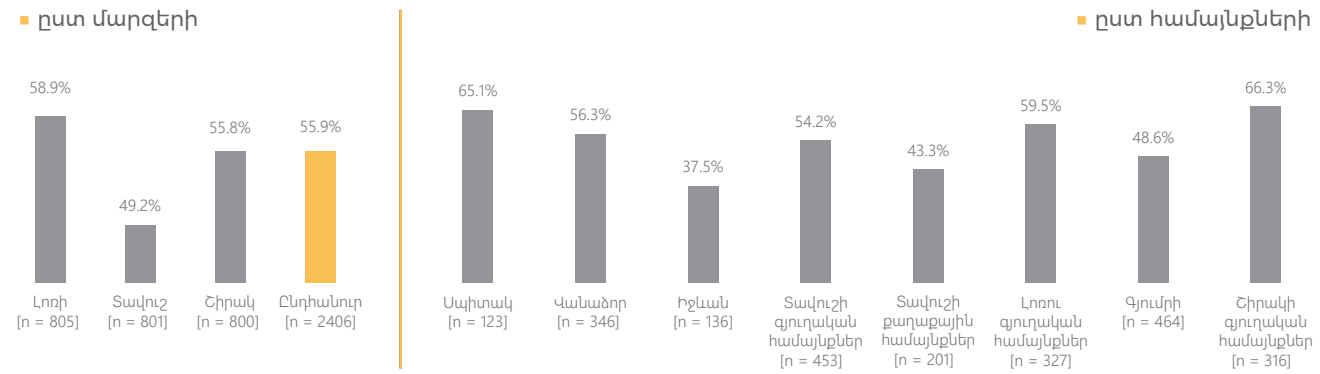

4. Առողջ ջեռուցում

Այս ցուցանիշը ցույց է տալիս այն տնային տնտեսությունները, որոնց ջեռուցման հիմնական աղբյուրը համարվում է առողջությանը վնասակար: Կենտրոնացված ջեռուցումից, էլեկտրականությունից, բնական գազից կամ հեղուկ գազից բացի ցանկացած այլ աղբյուրով ջեռուցվող տնային տնտեսությունները համարվել են զրկանք կրած: Ըստ այս ցուցանիշի՝ զրկված են համարվել նաև նրանք, ովքեր ընդհանրապես չեն տաքացրել իրենց տունը: *Զրկանք կրող ՏՏ-ների բաշխումը ներկայացված է ստորև.*

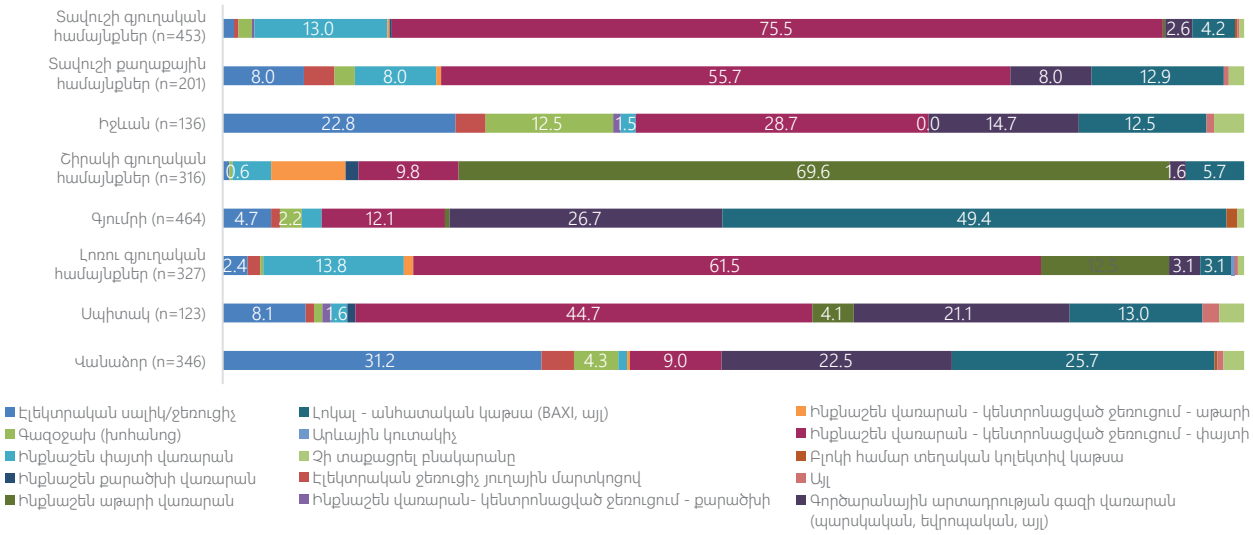

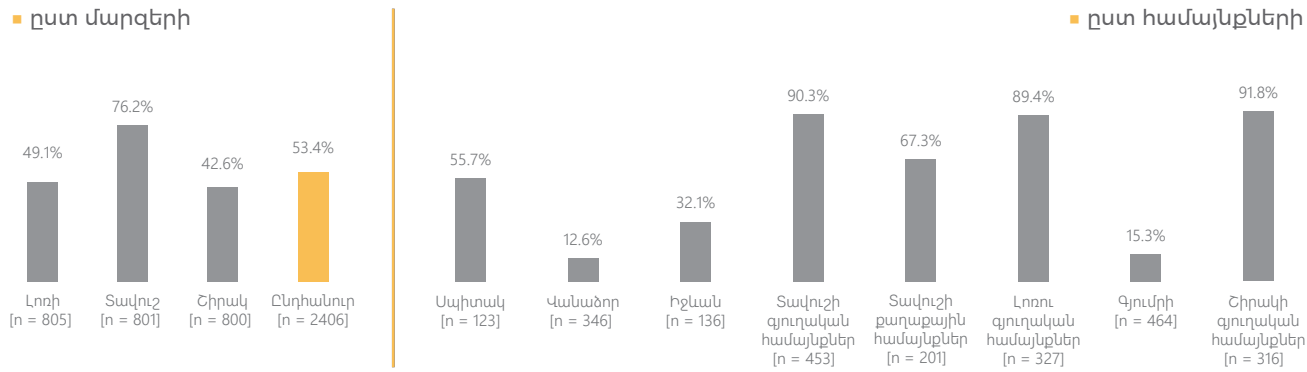

ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

1. Առաջարկվող քայլեր՝ հասցեագրելու առողջ սննդի սպառման հիմնախնդիրը

Ինչ (կարճաժամկետ և միջնաժամկետ).

1. Սուբսիդավորել սննդի հասանելիությունը մանկապարտեզներում և տրամադրել բյուջե դպրոցներին՝ երեխաների սննդարար պարեն ստանալն ապահովելու համար: Սա նաև կնպաստի համայնքների ներսում առողջ սննդային սովորությունների վերաբերյալ իրազեկվածությանը:
2. Դպրոցներում/մանկապարտեզներում նախաձեռնել համայնքային այգեգործություն՝ դրանց կարևորության վերաբերյալ իրազեկման արշավներին զուգահեռ: Սա կարող է լավ միջոց լինել համայնքային ծրագրերը դիվերսիֆիկացնելու համար (օրինակ՝ հանրային-մասնավոր համագործակցության միջոցով):

Ինչ (երկարաժամկետ).

1. Համայնքներին կրթել առողջ սննդային սովորությունների վերաբերյալ՝ ամրապնդելով և ընդլայնելով արդեն գոյություն ունեցող առողջ սնվելու ծրագրերը:
2. Իրականացնել նպատակային միջոցառումներ՝ առողջ սննդակարգը կարիքավորների համար մատչելի դարձնելու համար:

3. Անդրադառնալ այս կետերին կոնկրետ սոցիալական և տնտեսական ռազմավարական ծրագրերի մեջ և տեղական մակարդակում ձեռնարկել համապատասխան միջոցառումներ:

2. Առաջարկվող քայլ՝ հասցեագրելու սննդի հասանելիության հիմնախնդիրը

Ինչ (կարճաժամկետ և միջնաժամկետ).
Նախաձեռնել կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության խթանման տեղեկատվական արշավ հյուրանոցների, ռեստորանների, սրճարանների, սուպերմարկետների և փոքր առևտրային կետերի համար՝ համայնքների ընտրված թիրախային խոցելի խմբերին ավելի մատչելի առողջ սնունդ ապահովելու նպատակով:

3. Առաջարկվող քայլեր՝ հասցեագրելու աշխատաշուկային մասնակցության հիմնախնդիրը

Ինչ (կարճաժամկետ և միջնաժամկետ).
1. Իրականացնել կարիքների գնահատում յուրաքանչյուր համայնքում աշխատաշուկային մասնակցելու տեսանկյունից համար: Կազմակերպել համապատասխան դասընթացներ բնակիչների համար՝ հիմնվելով կարիքների գնահատման արդյունքների վրա:
2. Մեծացնել տեղական փոքր և միջին բիզնեսների մրցունակությունը՝ զարգացնելով տեղական արտադրողների, գյուղատնտեսների, փոքր և միջին բիզնեսների աշխատողների հմտությունները որակի ապահովման, գյուղատնտեսական և սննդի մշակման տեխնոլոգիաների ոլորտներում՝ աշխատաշուկայի միջավայրը բարելավելու նպատակով:

4. Առաջարկվող քայլ՝ հասցեագրելու առողջ ջեռուցման հիմնախնդիրը

Ինչ (կարճաժամկետ և միջնաժամկետ).
ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարությունը միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ վերլուծել է գոմաղբի օգտագործման նվազեցման ուղիները: Հիմնվելով սրա վրա՝ խթանել գոմաղբի՝ որպես ջեռուցման ռեսուրսի անվտանգ օգտագործումը Շիրակի գյուղական բնակավայրերում: